

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 20 sierpnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 5 lipca 2022 r., I ACa 317/22,
w sprawie z powództwa M.B. i M.B.1
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,

**I. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu I zaskarżonego
wyroku w części dotyczącej zmiany wyroku Sądu Okręgowego
w Lublinie;**

II. oddala skargę kasacyjną w pozostałym zakresie;

**III. zasądza od Banku spółki akcyjnej w Warszawie na rzecz
M.B. i M.B.1 po 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) kosztów
postępowania kasacyjnego.**

Jacek Grela

Tomasz Szanciło

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Lublinie stwierdził, że umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych [...] waloryzowana kursem CHF, zawarta 30 czerwca 2008 r. w L. pomiędzy M.B. i M.B.1 oraz Bankiem1 S.A. w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego), ze zmianami wprowadzonymi kolejnymi aneksami – jest nieważna (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu (pkt II).

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z 5 lipca 2022 r., na skutek apelacji pozwanego, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że wyeliminował z jego treści słowo „solidarnie”, a w pozostałej części oddalił apelację (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na powodów koszty postępowania apelacyjnego.

Sądy *meriti* ustaliły, że 30 czerwca 2008 r. powodowie zawarli z Bankiem1 S.A. w W. umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych [...], waloryzowany kursem CHF, na 400 000 zł, w celu sfinansowania części budowy domu mieszkalnego oraz pokrycia opłat „okołokredytowych”. Okres kredytowania ustalono na 360 miesięcy.

W § 1 ust. 3A umowy określono, że kwota kredytu, wyrażona w walucie waloryzacji na koniec 17 czerwca 2008 r. według kursu kupna waluty z tabeli kursowej banku, wynosiła 196 251,59 CHF. W myśl § 7 ust. 1 umowy bank udzielał kredytobiorcom na ich wniosek kredytu hipotecznego, przeznaczonego na cel określony w umowie w kwocie określonej w umowie, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF według tabeli kursowej banku z dnia i godziny uruchomienia kredytu. W myśl § 1 ust. 5 oraz § 11 ust. 1 i 2 umowy kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kredytu wraz z odsetkami miesięcznie w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat, który był integralną częścią umowy. Harmonogram spłat został sporządzony w CHF. Raty kapitałowo-odsetkowe spłacane miały być w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej banku, obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50 (§ 11 ust. 5).

Umowa została trzykrotnie zmieniona aneksami: z 25 stycznia 2010 r., 21 czerwca 2011 r. i 21 stycznia 2015 r. W ostatnim z aneksów bank zapewnił powodom

możliwość dokonywania zmian waluty spłaty kredytu hipotecznego bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu – CHF.

Rozstrzygając spór, Sąd Apelacyjny przyznał powodom status konsumentów w ujęciu art. 22¹ k.c., argumentując, że przy zawarciu umowy działali oni jako osoby fizyczne. W żadnym miejscu w umowie nie widniało odwołanie do prowadzonych przez nich działalności gospodarczych, a kredyt nie został zaciągnięty bezpośrednio na działalność gospodarczą. Celem umowy było sfinansowanie części budowy domu mieszkalnego, w którym powodowie mieszkają.

Odnosząc się do interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy, przy uwzględnieniu art. 189 k.p.c., Sąd Apelacyjny stwierdził, że – wobec stanowiska pozwanego o ważności umowy i niewystępowaniu w niej klauzul abuzywnych – jedyną możliwością udzielenia pomocy prawnej było przesądzenie wyrokiem istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy. Umowa nie została wykonana dotychczas w całości, a pozwany oczekuje od powodów realizacji umowy poprzez spłacanie rat kredytu. Istnieją w dalszym ciągu zabezpieczenia w postaci ubezpieczenia spłaty kredytu oraz utrzymywania hipoteki na nieruchomości powodów. Tylko rozstrzygnięcie o żądaniu nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy wyjaśni sytuację prawną stron i umożliwi im rozliczenie się z nienależnych świadczeń.

Sąd drugiej instancji przesądził, że umowa zawarta przez powodów miała charakter umowy o kredyt indeksowany do kursu waluty CHF. Kredyt został im udzielony w polskiej walucie, przy czym na dzień uruchomienia kredytu kwota kapitału miała zostać przeliczona na franki szwajcarskie. Wyrażona w obcej walucie kwota kredytu stanowiła następnie podstawę ustalania wysokości rat kapitałowo-odsetkowych, co w konsekwencji prowadziło do ich określania w walucie CHF, ale ich spłata, w dacie zawarcia umowy, miała być dokonywana w walucie krajowej, po odpowiednim przeliczeniu przy zastosowaniu kursu wymiany walut na dzień spłaty. W tym przypadku waluta obca była miernikiem waloryzacji wysokości spłaty kredytu. Zastosowanie konstrukcji przeliczeń pomiędzy walutą krajową a walutą obcą w celu ustalenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy nie naruszało istoty umowy kredytu,

a taka waloryzacja umowna była dopuszczalna w rozumieniu art. 358¹ § 2 k.c. Pozostawienie bankowi swobody w określeniu wysokości kursu waluty obcej, a także dowolne kształtowanie przez bank wysokości zobowiązania kredytobiorców nie oznaczały, że takie rozwiązanie czyniło umowę kredytu zawartą z konsumentem nieważną z uwagi na jej sprzeczność z naturą stosunku zobowiązaniowego, tj. z art. 353¹ w zw. z art. 58 k.c.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że jeżeli chodzi o umowy zawierane z konsumentami, należy mieć na uwadze szczególną regulację ograniczającą swobodę kształtowania treści umowy, określoną w art. 385¹ – 385³ k.c., tj. dotyczącą niedozwolonych postanowień umownych. Oznaczenie świadczenia w stosunkach z udziałem konsumentów nakłada na przedsiębiorcę obowiązek poinformowania konsumenta w sposób jasny i zrozumiały, przed zawarciem umowy, o głównych cechach świadczenia oraz o cenie lub wynagrodzeniu za świadczenie. W stosunkach z udziałem konsumentów zasadą jest oznaczenie świadczenia przed zawarciem umowy. Jeśli następuje to w toku wykonywania umowy, podstawy oznaczenia świadczenia powinny zostać wyrażone prostym i zrozumiałym językiem (art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich; dalej: „dyrektywa 93/13”), nie mogą również stanowić niedozwolonych postanowień umownych. Niewątpliwie zatem w stosunkach z konsumentami nie jest dopuszczalne pozostawienie jednej ze stron umowy uprawnienia do jednostronnego, bez wskazanych obiektywnych kryteriów, ustalania wysokości świadczenia drugiej strony w toku trwania umowy. Jednak ochrona konsumentów następuje w tym przypadku na podstawie regulacji szczególnych zawartych w art. 385¹ i n. k.c.

W tym kontekście Sąd Apelacyjny przyjął, że postanowienia spornej umowy są niewątpliwie abuzywne, tj. kształtują prawa powodów jako konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają ich interesy zarówno majątkowe, jak i pozamajątkowe. Odnosząc się do głównych świadczeń stron, nie spełniają wymogu przejrzystości materialnej wynikającej z art. 4 ust 2 oraz art. 5 dyrektywy 93/13, gdyż nie określają prostym i zrozumiałym językiem głównego świadczenia kredytobiorców. Powołując się na orzecznictwo TSUE, Sąd Apelacyjny przyjął również, że bank nie wypełnił obowiązku informacyjnego wobec powodów,

nie mogli oni zorientować się co do skutków ekonomicznych przyjętych rozwiązań kredytowych. Na podstawie postanowień podpisanej przez strony umowy nie można określić kwoty pieniężnej odpowiadającej wartości udzielonego kredytu w walucie obcej jako walucie rozliczeniowej. Ustalenie tej kwoty zostało uzależnione od dwóch niewiadomych, tj. kursu wymiany waluty i momentu jego ustalenia. Kurs wymiany waluty określa kurs kupna CHF z tabel banku, ustalany w sposób jednostronny przez przedsiębiorcę i nieweryfikowalny, przy jednoczesnym braku możliwości wskazania w sposób pewny momentu ustalenia tego kursu. Nie sposób uznać, że całkowity koszt zaciąganego przez powodów jako konsumentów zobowiązania został określony w sposób jednoznaczny. Nie można również ustalić wysokości świadczenia ratalnego powodów, gdyż jest ona uzależniona od pozostających poza umową tabel kursowych ustalanych przez bank w oparciu o niewyjaśnione kryteria.

Postanowienie umowne nie zawierało wskazania obiektywnych kryteriów, na podstawie których wymieniana miała być waluta obca na walutę polską przy uruchomieniu kredytu i jego spłacie. Z przywołanych postanowień wynikało ponadto, jak prawidłowo ustalił to Sąd pierwszej instancji, że pozwany bank zastrzegł sobie dodatkowy zysk w postaci spreadu walutowego. Sąd Apelacyjny, uwzględniając najnowsze poglądy wyrażane w orzecznictwie TSUE, wziął pod uwagę, że dla przeciętnego konsumenta, a więc konsumenta dobrze poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i ostrożnego, istotna jest nie tylko świadomość zastosowania różnych kursów walut przy wypłacie i spłacie kredytu oraz ich zmienności, ale także orientacja co do skali wynikającego stąd dodatkowego obciążenia finansowego.

Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że rozmiar naruszeń zasady równorzędności stron umowy poprzez nierównomierne rozłożenie uprawnień i obowiązków między partnerami stosunku obligacyjnego w spornej umowie jest nieusprawiedliwiony, a na wadliwość mechanizmów przeliczeniowych uwzględnionych w umowie nie wpływały ani treść zawartych przez strony umowy aneksów, ani wejście w życie tzw. ustawy antyspreadowej z 2011 r., która wprowadzała możliwość spłaty kredytu w walucie waloryzacji, a zatem bez ponoszenia kosztów spreadu.

Sąd Apelacyjny zmienił jednak rozstrzygnięcie o kosztach procesu, gdyż powodowie nie są wierzycielami solidarnymi, a przedmiot świadczenia, który wchodzi do majątku wspólnego małżonków, nie powinien ulegać podziałowi na nienależne od siebie części.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia Sądu Apelacyjnego wywiódł pozwany, zaskarżając je w całości. W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie:

- 385 § 1 w zw. z art. 22¹ w zw. z art. 65 § 2 k.c.,
- art. 385¹ § 1 k.c.,
- art. 385¹ § 1 k.c.,
- art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust 1. dyrektywy 93/13 w zw. z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 58 § 1 w zw. z art. 58 § 3 k.c.,
- art. 385¹ § 2 w zw. z art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe,
- art. 385¹ § 1 i art. 385² k.c. oraz art. 4 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c.,
- art. 58 § 1 w zw. z art. 385¹ § 2 w zw. z art. 5 k.c. oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 2 i 32 Konstytucji RP oraz art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- art. 385¹ § 1 k.c.,
- art. 189 k.p.c.

Wobec tak postawionych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu, w tym kosztach procesu przed Sądem Najwyższym.

Powodowie wnieśli o oddalenie skargi kasacyjnej i o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pozwany zaskarżył skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, czyli jednocześnie w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego

poprzez wyeliminowanie słowa „solidarnie” w przedmiocie zasądzenia kosztów procesu od pozwanego na rzecz powodów. Oprócz wymogów formalnych, którym w świetle przepisów Kodeksu postępowania cywilnego powinna odpowiadać skarga kasacyjna, dopuszczalność tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia uzależniona jest od skutecznego wykazania przez skarżącego interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia. Skarżący winien wykazać, że jest zapadłym rozstrzygnięciem pokrzywdzony. Na taką konieczność wskazywał Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów – zasadzie prawnej z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 (OSNC 2014, Nr 11, poz. 108). Zgodnie z poglądem w niej wyrażonym pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. Takie pokrzywdzenie (*gravamen*) zachodzi wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest w sensie prawnym obiektywnie niekorzystne dla skarżącego, gdyż z punktu widzenia skutków związanych z prawomocnością materialną nie uzyskał takiej ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia. Zatem, tylko potrzeba uzyskania ochrony prawnej i wywodzonego stąd interesu prawnego racjonalizuje możliwość korzystania ze środków zaskarżenia, nie naruszając ich istoty.

Treść uzasadnienia zakresu zaskarżenia, którą podał skarżący, pozwala dojść do przekonania, że nie powoływał się on i nie wykazał pokrzywdzenia orzeczeniem zmieniającym rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w zakresie wyżej wskazanym. To wszystko legło u podstaw zastosowania art. 398⁶ § 3 k.p.c. i odrzucenia skargi kasacyjnej w zakresie wskazanym w punkcie I sentencji wyroku Sądu Najwyższego.

W pozostałym zakresie skarga kasacyjna pozwanego okazała się niezasadna.

Skarżący skoncentrował się przede wszystkim na zakwestionowaniu statusu powodów jako konsumentów, a także na zanegowaniu tezy, że postanowienia umowne uznane przez Sąd Apelacyjny za abuzywne naruszają w rażący sposób interes powodów. Zdaniem skarżącego klauzule te nie mogą być uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Co więcej, według niego, powodowie nie wykazali interesu prawnego o ustalenie nieważności umowy.

Biorąc pod uwagę, że orzecznictwo na tle art. 22¹ k.c. wykształciło określony model statusu konsumenta, na który składają się liczne kryteria, wymagające m.in. badania takiego statusu w odniesieniu do konkretnej czynności prawnej, to z prowadzenia przez stronę fizyczną jednoosobowej działalności nie można wywodzić abstrakcyjnej oceny, że klient działał „w celu gospodarczym”, a tym bardziej „zawodowym”. Należy przyjąć, że osobisty cel podejmowania określonej czynności nie jest wyłączony jedynie na tej podstawie, że kredytobiorca w celu ewidencyjnym zarejestrował własną działalność pod adresem, pod którym znajduje się kredytowana nieruchomość. Prowadziłoby to do oczywistego ograniczenia swobody rozwoju działalności zarobkowej, zwłaszcza że praktyką powszechnie znaną w skali kraju jest rejestracja jednoosobowych działalności gospodarczych pod tożsamym adresem, który jest dla osoby fizycznej adresem zamieszkania. Nie impikuje to samo w sobie wniosku, że zawierając w takiej sytuacji określoną umowę, osoba fizyczna działa jako przedsiębiorca, gdyż istotny jest czy zachodzi bezpośredni związek pomiędzy tą umową a działalnością gospodarczą. Z wiążących Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ustaleń Sądów *meriti* wynika natomiast, że zawierając sporną umowę kredytu, powodowie posiadali status konsumentów, stąd zarzuty podniesione w tym aspekcie w skardze należało uznać za chybione.

Kwestia abuzywności postanowień umów kredytu indeksowanego kursem CHF stanowiła przedmiot licznych wypowiedzi tak orzecznictwa krajowego, w tym Sądu Najwyższego, jak i unijnego. Ostatnie lata pozwoliły na ukształtowanie w tym przedmiocie właściwie jednolitej linii orzeczniczej. W pełni ją uwzględniając, Sądy *meriti* słusznie przyjęły, że klauzula indeksacyjna w umowie kredytu określa wysokość głównego świadczenia kredytobiorcy. Odnosi się bowiem bezpośrednio do elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu, a zatem do oddania i zwrotu sumy kredytu, której wysokość wprost kształtuje (zob. m.in. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22).

Niejasny i niepoddający się weryfikacji mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi w tym zakresie swobodę, stoi oczywiście w sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a klauzula, która nie zawiera jednoznacznej treści i przez to pozwala na pełną

swobodę decyzyjną przedsiębiorcy w kwestii bardzo istotnej dla konsumenta, dotyczącej kosztów kredytu, jest klauzulą niedozwoloną (zob. m.in. wyroki SN: z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, oraz wyrok TSUE z 18 listopada 2021 r., C-212/20, M.P., B.P. przeciwko „A”).

Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że postanowienia umowne regulujące mechanizm indeksacji są abuzywne, ze względu na ich sprzeczność z dobrymi obyczajami. Naruszają rażąco interesy powodów (kredytobiorców) i w konsekwencji równowagę stron oraz pozostawiają kredytodawcy pole do arbitralnego działania w zakresie ustalania kursu walut, a ponadto obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem. W świetle art. 385¹ k.c. nie można zaakceptować sytuacji, w której powodowie (konsumenci) dowiadują się o poziomie zadłużenia ratalnego już spłaconego, po podjęciu określonej sumy z ich rachunku. Wyklucza to podzielenie poglądu prezentowanego przez pozwanego, jakoby powodowie mieli rzeczywisty wpływ na ukształtowanie klauzul umowy kredytowej poprzez wybór parametrów finansowania i byli o wysokości zadłużenia należycie informowani.

Prawidłowo Sądy *meriti* oceniły także kwestię skutków, jakie dla losów łączącej strony umowy niesie eliminacja z niej niedozwolonych postanowień umownych. W oparciu o pogląd wyrażony w uchwale całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC z 2024 r., nr 12, poz. 118), należy stwierdzić, że po usunięciu abuzywnych postanowień umowa nie może obowiązywać według sposobów proponowanych przez pozwanego. W obecnym stanie prawnym nie ma również możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami o charakterze dyspozytywnym. W powołanej uchwale przyjęto, że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego, odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. Sąd Najwyższy przesądził także, że w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego lub indeksowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Abuzywnego charakteru poszczególnych klauzul zawartych w spornej umowie kredytu nie usunęło wprowadzenie w 2011 r. ust. 3 do art. 69 ustawy Prawo bankowe, w wyniku czego kredytobiorcy uzyskali – w ramach umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska – możliwość dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Nowelizacja wyeliminowała tzw. spready bankowe, jednak nie doprowadziła do zmiany istoty umowy kredytowej. W konsekwencji, nie przyczyniła się do przekształcenia zawartej wcześniej umowy w umowę o kredyt walutowy. Kwestii tej nie zmienia również zawarcie aneksów do umowy, na które powoływał się pozwany, bowiem ich podpisanie nie pozwala na następce sanowanie umowy od początku wadliwej.

Problemy dotyczące sposobu realizacji przez bank obowiązków informacyjnych dotyczących ryzyka walutowego i kursowego, które wiąże się dla konsumenta z zawarciem umów kredytowych indeksowanych do waluty obcej (denominowanych w walucie obcej) zostały już w orzecznictwie rozstrzygnięte (*vide*: wyrok SN z 8 lutego 2024 r., II CSKP 1036/23). Obecnie przyjmuje się, że nie są wystarczające zarówno wskazanie w umowie, iż ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca, jak i odebranie od niego oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, wedle której został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Zwraca się bowiem uwagę na obowiązek ostrzegawczy instytucji finansowej, która oferując kredyt powiązany z walutą obcą kredytobiorcy, niejednokrotnie takiemu, który nie ma zdolności kredytowej do zaciągnięcia kredytu złotowego, powinna dołożyć szczególnej staranności w zakresie wyraźnego zidentyfikowania zagrożeń wiążących się z takim produktem finansowym. Zachowanie informacyjne banku powinno polegać na poinformowaniu klienta o zakresie ryzyka kursowego w sposób jednoznaczny i zrozumiały, unaoczniający konsumentowi mającemu zwykle elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie tego rodzaju kredytu jest bardzo ryzykowne, a efektem może być obowiązek zwrotu wielokrotnie wyższej od pożyczzonej mimo dokonywania

regularnych spłat (zob. wyrok TSUE z 14 marca 2019 r., C-118/17, pkt 35; wyrok SN z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18, OSP 2021, nr 2, poz. 7).

Na temat nieograniczonego ryzyka kursowego Sąd Najwyższy także szeroko się wypowiedział (zob. np. wyrok z 19 grudnia 2024 r., II CSKP 243/24) i ten pogląd należy podzielić, odwołując się do niego.

Zarzucając naruszenie art. 189 k.p.c., skarżący pominął, że w kontekście tzw. spraw frankowych liczne wyroki i postanowienia Sądu Najwyższego koncentrują się na rozważaniach, iż interes prawny, o którym mowa w przywołanym przepisie, należy postrzegać elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej wykładni tego pojęcia, szeroko pojmowanego dostępu do sądów oraz konkretnych okoliczności sprawy. Powód zachowuje interes prawny w zgłoszeniu powództwa o ustalenie nieistnienia (nieważności) stosunku prawnego, jeżeli mimo przysługującego mu powództwa o świadczenie na podstawie spornego stosunku prawnego ze stosunku tego wynikają inne, dalej idące skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o zapłatę nie jest możliwe lub aktualne. W takich stanach faktycznych jedynie powództwo o ustalenie nieistnienia tego stosunku prawnego może w pełny sposób zaspokoić interes prawny powoda, zapobiec potencjalnym sporom między stronami na przyszłość, a zatem w definitywny sposób rozstrzygnąć niepewną sytuację prawną związaną ze spornym stosunkiem prawnym (zob. m.in. wyrok SN z 25 października 2023 r., II CSKP 835/23, i powołane tam orzecznictwo). Sądy *meriti* nie dopuściły się żadnych naruszeń w wyżej opisanym zakresie, udzielając ochrony prawnej kredytobiorcom prawidłowo.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł, jak w punkcie II sentencji wyroku. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

a.w.

[SOP]

Jacek Grela

Tomasz Szanciło

Agnieszka Jurkowska-Chocyk